



## Hivatás, hobbi, értékmegőrzés? Megismerni a világot!



Interjúalanyunk eddig már sokféle szerepet öltött magára. Jelenleg pedig eddigi élettapasztalatainak, élményeinek tárgyi emlékeit gyűjti. Honvéd, műszerész, oktató, amatőr fotós, családfa-kutató, gyűjtő – mindez egy személyben. Értékmentő!

Házigazdánk egy rövid bevezetővel ismertette mit fogunk látni, miről fogunk hallani, belépve a barátságos légkörű, takaros családi házba, nehéz volt elképzelni, hogy valamelyik helyisége masszív gépmatuzsálemeket, atomfenyegetettséget idéző kellekét, katonai ritkaságokat rejteget. Egyre kíváncsibbá váltunk.

A magát ószeres jelzővel is illető Pfaff László – aki elsősorban gyűjtőnek tartja magát – szerényen vezet körbe minket a rendezett, saját kezűleg készített installációk között. Gyűjtéseinek fő irányai olyan tárgyak,

melyekkel azelőtt talán nem is találkoztunk, találkozhattunk még: katonai híradós eszközök, leginkább rádióadó-vevők, valamint honvédségi/polgárvédelmi vegyvédelmi felszerelések.

Megkezdtük – a ránk időutazás-ként ható – túránkat. Tematikus kiállítás, hatalmas gyűjteménnyel. Rendezett, jól átlátható, vonzza a tekintetünket. Kapkodjuk a fejünket, miközben Pfaff úr mesél a tárgyak eredetéről, felhasználásáról, működéséről. Ámulattal hallgattuk Laci bácsit, akinek nemcsak a gyűjteménye, de életének alakulása is változatos és érdekes.

Elmondása szerint munkájából eredően került kapcsolatba ezekkel a haditechnikai berendezésekkel, a munkaeszközei voltak, viszont ő maga sem gondolta akkor még, hogy valaha ezek között a tárgyak között fog tárlatvezetést tartani, méghozzá saját gyűjteményében.

– Mitől vált oly különlegessé az Ön számára mindez, hogy gyűjteni kezdte őket?

A válasz az életútja: már gimnazistaként kiemelt érdeklődést mutatott a kémia iránt, lenyűgözték a kémia órák látványos kísérletei, és a későbbiekben is ezzel szeretett volna foglalkozni, így tehát kémiából érettségizett, majd a felvételik alkalmával szintén a kémia és vegyész szakok felé orientálódott. Ez időben került „előfelvételiként” Hódmezővásárhelyre mint vegyi-, és sugárfelderítő, ahonnan őrmesterként szerelt le. Ezt követően még mindig szeretett volna továbbtanulni, szakmát szerezni, hi-

szen civil tanulmányai megszakadtak egy kis időre, így végül elektroműszerész végzettséget szerzett és elektronikai-mechanikai vonalon folytatta pályafutását. Ezzel együtt már a rádiózás is helyet kapott életében. A váci Sallai Híradó Kiképző Központban kapott újból munkát – ezalatt a Műegyetem műszaki szakoktatói szakát is elvégezte –, itt már civilként dolgozott technikus alosztályon, mint kiserádiós oktató. Szerette és érdekesnek találta ezt a munkát, azonban 8 év után megint váltania kellett, hiszen Rétságra költöztek. Itt, lakóhelyükön, a rétsági Városi Művelődési Központ művelődés-technológusa lett. Ezzel újból bővült Laci bácsi szakmai, hivatásbeli repertoárja, ugyanis alap feladatkörain túl számtalan izgalmas változás és projekt részese és megvalósítója lehetett, többek közt: színházi előadásokat, kiállításokat, különféle művészeti találkozókat szervezett, részt vett a rétsági, valamint a bánki települési intézmények technológia korszerűsítésében, sőt a Bánkon található vízi színpad hangosítását ő maga végezte. 6 év után azonban megint váltott, és ismét sikerült szakoktatóként elhelyezkednie a váci Sallaiiban, de ekkor már a külföldi hallgatók képzését végezte, ahol a későbbiekben megalakult Híradásipari Szakközépiszkola szakoktatója lett.

Laci bácsi széles mosollyal az arcán meséli élményeit. Ebben a pillanatban csak arra gondol az ember, hogy bár nyugdíjas éveiben szintén ennyire büszkén, hálával tudjon beszélni.



sek követték, és ahogy egyre közeledtünk (láthatóan) felfedező-s-rácsodálkozásos kirándulásunk végéhez, kezdtünk elszomorodni, hogy már a végére is érünk... Pedig nem voltunk restek kérdésekkel bombázni házigazdánkat, és persze, végigtapogatni, kipróbálni, akár saját kezünkől megcsodálva a gyűjtemény darabjait. Hiszen itt, ezt is szabad! Ez nem egy dobozba rejtett kollekció, hanem interaktív kiállítás a javából! Megőrzött gyermeki kíváncsiságunktól vezérelve, természetesen éltünk a lehetőséggel.

Ez a gondolkodásmód és gyűjtési cél nagyon szimpatikus volt számunkra, a tárgyak hatása alá kerülünk érintésükre, s ezzel a történelem érzéletes részesei is lehetünk. Zúgnak a rádiók, csörgetjük a telefont, szól a morze-jelző ti-ti-tá-tája. Külön érdekesség, hogy néhány berendezést – amit Laci bácsi nem tudott eredetiben beszerezni – saját kezűleg készített el, korhű leírások, tervek, fotók alapján. Tényleg egyik csodálatból a másikba estünk, annyira élményközpontú Laci bácsi meséje, ahogy történeteket kerekít, ahogy megmutat, kezünkbe ad mindent, amit lehet!

Nem akarunk zavarni, de menni sem szeretnénk... és hát minden kíváncság így teljesüljön: kifele jövet, búcsút véve a zöld masinától egy ajtót pillantunk meg, „oh, hát ez az én kis amatőr fotólaborom. Régebben nagyon sok fényképet készítettem, érdekelt a fotózás!”. Ámulatunknál talán csak az afelett érzett örömünk nagyobb, hogy sötétszobában vagyunk, mindketten életünkben elő-

Amikor kezdték leépíteni a hadse-  
reget, és számtalan vegyvédelmi in-  
kurrencia-anyagot küldtek az iskolá-  
ba, ami nem illett a szakmai profilba,  
így csak útban voltak, kezdetét vette  
a rétsági haditechnikai gyűjtemény  
megszületése. Ugyanis ezek a feles-  
legessé vált dolgok, laktanyai kiárusítá-  
sok alkalmával kimentett és beszer-  
zett holmik valamint egy, a szomszéd-  
jától kapott R-104 rádió indukálták a  
gyűjtés megkezdését. A gyűjtemény  
értékét tovább növeli, hogy sajnálatos  
módon a többi dolgot, ami az iskolá-  
ban, és itt-ott megmaradt, később a  
MÉH-telepeken megsemmisítették,  
így a mellettünk sorakozó eszközök,  
igazi ritkaságokká váltak, nem sokat  
találni belőlük már. A szakoktatóként  
eltöltött évek után Pfaff úr külföldön  
is kipróbálta magát, majd onnan ha-  
zatérve kezdte tudatosan bővíteni  
a vegyvédelmi és híradós technikai  
eszközök tárárt. Megfogalmazott céllal  
vágott bele: ÉRTÉKMENTÉS!

„A gyűjteménnyel célo-  
m – a saját örömömön kívül – értékmentés a  
jövő számára, a XX. század második  
felének ezen katonai technikáinak  
bemutatása az érdeklődő fiataloknak.  
Az idősebbeknek pedig emlékeik, is-  
mereteik felelevenítése.”

Amik elsöre mindenféle kutyü-  
nek, egyszerű dobozoknak, „maska-  
ráknak” tűnnek, közelebb lépve hadi  
berendezések, rádiók, gázálcok,  
vegyvédelmi öltözékek formáit öltöt-  
ték. Igényes és rendben tartott gyűj-  
temény, nagyon jól kitalált rendszerben,

ezt újra és újra megállapítjuk. Kelle-  
mes a légkör, sőt igazán barátságos,  
annak ellenére, hogy a vegyvédelmi  
köpenyek, gázálcok, radioaktív dó-  
zismérők, sugárzást mentesítő lemo-  
só eszközök, permetek, légszennye-  
zettség-mérők rendeltetészerű hasz-  
nátára csak veszterhes időszakban  
kerülhetett sor.

Hangzik is a kérdés: – Munkája  
során volt olyan éles helyzet, amikor  
tényleg használni kellett ezeket a tár-  
gyakat, eszközöket?

– Hála istennek, nem! Azonban az  
itt látható eszközök többsége használt.

Laci bácsi nemcsak a hadászati  
eszközök gyűjtésének hódol, hanem  
mint amatőr családta-kutató és fotós  
is megállja helyét. Mi, ezekről mit sem  
tudva haladtunk tovább. A vegyvéd-  
elmi eszközöket az adó-vevő berendezé-





szőr. Megint kíváncsiság és kérdések hada kavarg a fejünkben, de csendben maradunk, mert tátott szájjal ismerkedünk a laborral. Folyadékok, pippetták, filmszalagok, és az interjú nem várt sztárvendége: a fotópuska! Talán igazán már meg sem lepődünk, még egy eszköz, amiről azelőtt fogalmunk sem volt, hogy létezik. A fényképészet szeretete révén Laci bácsiról kiderül, hogy Rétságán a helyi fotószakkkört is vezette – micsoda tartalmas élet!

Portrénk előkészületeinél főként a gyűjteményre összpontosítottunk, azonban már akkor kiderült, hogy egy nagyon tartalmas és érdekes élettörténetet fogunk hallani és ennek részeként a családfa-kutatásra is kitértünk. Pfaff urat, pusztán kíváncsisága motiválta, hogy felmenőinek nevét, születési, valamint házasságkötési adatait a jól ismert ábrára felvezesse, hisz mindnyájunkat foglalkoztat az örök kérdés: honnan jöttünk, merre tartunk? Kutatásait régi egyházi iratokra, anyakönyvekre kellett alapoznia, viszont ezekhez a bejegyzésekhez való hozzáféréshez is kutakodnia kellett. Ismeretszerzés közben került kapcsolatba a balassagyarmati Palóc Múzeum akkori igazgatójával, aki a későbbiekben, a szendehelyi és a berkenyei anyakönyvek gondozását Laci bácsira bízta, ugyanis a rokonai szálak ehhez a két településhez kötődtek. Mostanra újabb hivatás, értékmegőrzés, értékmérés valósul meg Laci bácsi révén. Munkásságának és elhivatottságának köszönhetően a fent említett okmányok és

jegyzékek mára könyvformában, digitalizálva, rendszerezve megtekinthetőek, hiszen Ő maga szerkesztette őket vaskos, lexikonszerű kiadványokká. Érték- és élménytár! Izgalommal lapozunk bele egy-egy család múltjába: találomra kiválasztottunk egy családnevet, és a „katalógusból” egészen az 1780-as évekig vissza tudtuk vezetni a származást, külön érdekesség volt tanulmányozni, ahogy a német hangzású nevek miként transzformálódtak az idők folyamán egyre magyarosabbá.

Megint időt utaztunk, újból ízelítőt kaptunk a történelemből!

Végig csodálattal hallgattuk Laci bácsit a tanításról, a vegyi felderítésről, gyűjtésről, a családfakutatásról, a fo-

tózásról, de számunkra mégis az a legkedvesebb és legkülönlegesebb élmény, ahogy kiderül, Laci bácsi igazán személyi szakmáját, hivatását, munkakörét nem tervezte tudatosan, inkább „belekerültek” életébe. Lelkesítő hallgatni a szavait, ahogy hálával mesél életének minden szakaszáról, hiszen minden változást lehetőségként élt meg, és szinte feloldódva az adott tevékenység, feladatkör elvégzésének az örömeiben. Mindegy, hogy a rádiókról, a vegyi felderítésről, a háznál, vagy akár a vállalatnál eltöltött időkről beszélt, mindnél hozzátette: „Csodálatos évek voltak!”

Ezt mindenkinek látnia, hallania kell!

És – jut eszünkbe – mennyi különleges és szerény ember él még köztünk! Mennyi érdekes és értékes élet mellett haladunk el nap mint nap (például amikor unottan sorban állunk a „sarki vegyesben”). Mennyi minden megismerni való van körülöttünk!

Ha egy mondatra kellene összefoglalnunk tapasztalatainkat, azt mondanánk: GAZDAGABBAK LETTÜNK!

Köszönjük az interjút, a részletes élménybeszámolókat, a szakmai tárlatvezetést, a felfedezés és megismerés önfelelt élményét Pfaff László rétsági lakosnak! Szintén hálásak vagyunk a részünkre bocsájtott fotókért, amiket az interjú során felhasználtunk! A fotók többsége Pfaff László tulajdonát képezi!

További sikereket, jó egészséget kívánunk neki!

POTYECZ ENIKŐ születése óta Rétságán él, iskoláit Balassagyarmaton a Szent Györgyi Albert Gimnáziumban, majd a Mikszáth Kálmán Szakközépiskola és Szakiskolában végezte. Érettségi után kereskedelmet tanult, majd a bizonyítvány megszerzése után a vendéglátó szakmában sikerült elhelyezkednie. A Kulturális Közfoglalkoztatási Program alatt, a Nemzeti Művelődési Intézet partnerszervezeténél, a balassagyarmati Művelődési Központ és Könyvtárban végezte feladatait.

CSENGERI ADRIENN ELTE-TáTK-án végzett nemzetközi tanulmányok szakon, ahol kiemelt figyelmet fordított a népek, nemzetek egymásra ható szocializációs folyamataira, valamint az egymástól tanulás lehetőségeire és módszereire. Rétsági lakos, a kulturális közfoglalkoztatási program befejezése óta az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságon dolgozik, mint igazgatósági koordinátor.

PPAFF LÁSZLÓ Rétságán élő nyugdíjas. Gimnáziumi tanulmányait Vácott végezte, majd Budapesten tanult rádióműszerésznek a BME Vegyész karán, valamint a BME Műszaki Oktatói szakán. Katonaként vegyi- és sugárfelderítéssel foglalkozott és ezen a pályán maradván 16 évig a váci Sallai (később Esze Tamás) Laktanyában polgári alkalmazottként kiserádiók elméleti és gyakorlati oktatását végezte sorműszerésznek, tiszthelyetteseknek és szakközépiskolásoknak. Haditechnikai gyűjteménye van vegyivédelem és a híradás eszközökből, hobbiszinten fotózik. Lakóhelyén a Rétsági Művelődési Központban művelődés-technológus állásban is dolgozott.